

Požadavky na mlékozpracující provozy dle nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci

Dle zákonných požadavků se musí v zásadě všechny podnikající subjekty, které produkují, zpracovávají nebo uvádějí na trh bioprodukty, podrobit kontrolnímu procesu v souladu s nařízením Rady (ES) o ekologické produkci (s výjimkou maloobchodů s potravinami).

Následovně jsou popsány nejdůležitější požadavky z nařízení Rady (ES) o ekologické produkci na podniky zpracovávající mléko. Platí nezávisle na velikosti provozu a objemu biosortimentu.

Provedení a dokumentace vstupní kontroly zboží

Důležité je prověřit deklaraci bioproduktů již v rámci vstupní kontroly zboží v podniku. Při příjmu bioproduktů se musí vedle všeobecných zákonem stanovených požadavků sledovat tyto body:

- U bioproduktů musí být na dodacích listech a fakturách dodavatele uvedeno jméno a adresa odesílatele a příjemce, odkaz na ekologický produkt a číselný kód kontrolního subjektu dodavatele.
- Produkty musí být na obalech označeny úplnými údaji, jež musí souhlasit s údaji na dodacím listě a faktuře.
- Výsledek vstupní kontroly zboží se musí zaznamenat, např. formou odpovídající poznámky na dodacím listě.
- Bioprodukty se mohou nakupovat výhradně od podniků, které podléhají kontrolnímu systému dle nařízení Rady (ES) o ekologické produkci. Tuto skutečnost musí dodavatel doložit předložením „Osvědčení dle článku 29“. Německé podniky si mohou osvědčení stáhnout na odkazu: www.eagri.cz

Oddělování ekologických a konvenčních produktů na skladě

Bioprodukty musejí být na všech stupních výroby a zpracování, včetně skladování, jednoznačně jako takové označeny. Při skladování bioproduktů (např. biomléka v nádržích) je důležité zajistit, aby byla vyloučena záměna, kontaminace nebo smíšení s produkty a látkami, které neodpovídají nařízením Rady (ES) o ekologické produkci.

Samostatný sklad pro bioprodukty není nutný, měly by být ale zřízeny určité skladovací oblasti pro bioprodukty

Skladovací místa, která se používají pro ekologické a jiné než ekologické produkty, se musí před naskladněním bioproduktů vyčistit. Je nutné zkontrolovat účinnost čisticích opatření a zdokumentovat je.

Při skladování produktů z ekologické produkce je nutno během nebo před jejich naskladněním dbát na to, aby se zamezilo znečištění ochrannými prostředky používanými ve skladu, např. zbytky různých aplikací. Jestliže ošetření proti škůdcům nebo likvidaci škůdců provádí externí poskytovatelé služeb, musí být tyto upozorněni (smluvně) na dodržování požadavků vyplývajících z nařízení Rady (ES) o ekologické produkci v dotčených oblastech.

Oddělování ekologických a konvenčních produktů při výrobě

Podniky musí identifikovat kritické stupně v procesu zpracování a učinit taková opatření, aby se vyloučilo riziko smíšení, záměny nebo kontaminace konvenčními produkty nebo nepovolenými látkami. To je možné mimo jiné provést jednoznačným prostorově a /nebo časově odděleným zpracováním bioproduktů. Ekologický sortiment by se měl vyrábět na začátku výrobního dne na vyčištěných zařízeních. Mezi jednotlivými procesy zpracování konvenčních a ekologických produktů se musí prokazatelně provést vyčištění výrobních zařízení.

Dále se musí označit stohovací tanky a manipulační nádrže během celého výrobního procesu (např. zmáslňování, výroba jogurtů, atd.) tak, aby bylo vždy viditelné, že se jedná o ekologické suroviny.

Doporučuje se opticky vymezit bioprodukty od konvenčního sortimentu.

Používání složek

Veškeré složky pro výrobu bioproduktů musí pocházet z ekologického zemědělství, aby bylo možné označit produkty při jejich uvádění na trh značkou pro bioprodukt. Explicitní výjimka platí pro ty konvenční zemědělské složky, které jsou uvedené v příloze IX nařízení (ES) č. 889/2008. K nim patří mimo jiné želatiny, fruktóza a některá koření.

Tyto schválené konvenční složky nesmí překročit podíl 5 % hmotnostních. (viz kapitola »Značení etiketami a označování«).

Používání potravinářských přídatných látek a pomocných látek

Povolené potravinářské přídatné látky a pomocné látky pro produkty z převážně rostlinné a / nebo živočišné produkce jsou uvedené na pozitivním seznamu v příloze VIII nařízení (ES) č. 889/2008, oddíl A a B. Povolené jsou kromě jiného kyselina askorbová, lecitin a pektin. Nepovolené jsou mimo jiné zvýrazňovače chuti / glutamáty, barviva (vyjma určitých přírodních barviv pro sýrové speciality) a sladidla.

Zákaz používání geneticky modifikovaných organismů

Geneticky modifikované organismy (GMO) a produkty vyrobené z GMO nebo s jejich pomocí se nesmí v ekologické produkci používat jako potravina, pomocná látka ani jako mikroorganismus. Podniky mohou dle nařízení Rady (ES) o ekologické produkci vycházet ze skutečnosti, že při výrobě nakupovaných potravin (a krmiv) nebyly použity žádné GMO ani žádné produkty vyrobené z GMO, pokud tyto nejsou jako GMO označené – viz nařízení (ES) č. 1829/2003 a č. 1830/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech.

Jestliže podniky odebírají od třetích osob a používají jiné než ekologické produkty, především organické kyseliny (např. kyselina citronová), enzymy, vitamíny a aromatické substance, musí si nechat od prodávajícího potvrdit, že tyto produkty nebyly vyrobeny z GMO ani s jejich pomocí. Pro prokázání této skutečnosti se použije vzor potvrzení prodávajícího pro vyloučení genetické modifikace (viz příloha XIII nařízení (ES) č. 889/2008).

Přeprava ekologických produktů

Bioprodukty se musí přepravovat ve vhodných obalech, nádobách nebo přepravních prostředcích. Ty by měly být uzavřené takovým způsobem, aby nebylo možné vyměnit jejich obsah bez manipulace nebo zničení obalu, plomby nebo pečeti. Obaly, nádoby nebo přepravní prostředky (např. mléko v cisternových přepravnících nebo vozech) nemusí být uzavřené, jestliže se produkty přepravují přímou cestou od jednoho kontrolovaného podniku ke druhému podniku podléhajícímu povinnosti kontroly. Hromadná přeprava mléka od ekologických a konvenčně hospodařících zemědělců na stejné trase je možná, pokud se může vyloučit riziko smíšení a jsou dodržovány speciální povinnosti vedení dokumentace. Zboží musí být na obale nebo průvodních dokladech ke zboží označeno těmito kompletními údaji:

- název produktu s označením „bio“
- číselný kód kontrolního subjektu
- příp. označení šarže
- při označování na průvodních dokladech ke zboží: jméno a adresa odesílatele a příjemce
- při označování na etiketách: jméno a adresa osoby uvádějící zboží do oběhu.

Záznamy

Důležitou součástí kontroly je prokazatelnost toků zboží. Za tímto účelem je nutno poskytnout kontrolnímu subjektu náhled do účetních podkladů. Dle nařízení Rady (ES) o ekologické produkci se musí v termínu kontroly předložit tyto kompletní podklady:

- příjmové doklady ke zboží (dodací listy/faktury)
- výrobní záznamy, receptury
- inventární data
- výdajové doklady ke zboží (dodací listy/faktury).

Shrnutí údajů o prodaných nebo vyrobených množstvích v týdenních nebo měsíčních intervalech může zkrátit dobu trvání kontroly a ušetřit tak náklady.

INFORMACE K OZNAČOVÁNÍ A ZNAČENÍ ETIKETAMI

» Deklarace 95 %« – neomezené označování

Jestliže minimálně 95 hmotnostních procent složek zemědělského původu pochází z ekologického zemědělství a všechny konvenční složky, doplňkové a pomocné látky odpovídají nařízení Rady (ES) o ekologické produkci (příloha VIII a IX prováděcích pravidel), může být produkt bez omezení deklarován s odkazy na ekologickou produkci v jakékoliv podobě, barvě a úpravě.

Označování „bio“ u jednotlivých složek / produktů z volného odchytu

U zpracovaných potravin se mohou jednotlivé složky v seznamu složek opatřit označením „bio“ i v případě, že biosložky činí méně než 95 hmotnostních procent složek zemědělského původu. Podmínkou je, aby byla potravinová výroba převážně ze složek zemědělského původu.

U obou možností označování se musí dodržovat všeobecné předpisy nařízení Rady (ES) o ekologické produkci pro výrobu zpracovaných potravin (mimo jiné oddělení ekologických produktů od jiných než ekologických produktů na všech stupních zpracování, používání výlučně povolených potravinářských přídatných a pomocných látek). Kromě toho se lze na ekologickou produkci odkazovat pouze v souvislosti s ekologickými složkami. Celkový podíl ekologických složek ve složkách zemědělského původu se musí uvést v seznamu složek.

Obecně platí pro značení etiketami a označování zpracovaných potravin následující:

- Ekologická složka se nesmí vyskytovat společně se stejnou složkou jiného než ekologického původu nebo se složkou vyrobenou v období přechodu.
- V seznamu složek je nutno uvést, které složky jsou ekologického původu.

Číselný kód kontrolního subjektu

Číselný kód kontrolního subjektu se uvádí vždy v přímé souvislosti s nabídkou a propagací bioproduktů. Totéž platí rovněž při označování bioproduktů na letáčích, reklamních materiálech a na Vašich internetových stránkách.

Náš číselný kód zní: **CZ-BIO-002**.

Logo EU pro ekologickou produkci

Logo EU pro ekologickou produkci a údaj o původu jsou na balených biopotravinách (produkty s neomezeným označováním) závazné údaje.

Údaj o původu se musí nacházet ve stejném zorném poli jako logo EU o ekologické produkci a přímo pod číselným kódem kontrolního subjektu

Pro označení původu jsou tyto možnosti:

- „Zemědělská produkce EU“
- „Zemědělská produkce mimo EU“
- „Zemědělská produkce EU/mimo EU“
- „Německé zemědělství“: toto označení se může použít obdobně také pro jiné státy.

Složky, které činí méně než dvě hmotnostní procenta v celkovém množství složek zemědělského původu, se nemusí v údaji o původu uvádět.

Používání loga EU pro ekologickou produkci v označování importovaných produktů nebo nebalených biopotravin je dobrovolné.

Používání loga EU pro ekologickou produkci není možné pro tyto skupiny produktů:

- produkty z období přechodu na ekologické zemědělství
- víno vyrobené z hroznů z ekologické produkce
- produkty s hmotnostním podílem biosložek menším než 95 %
- produkty, jejichž hlavní složkou je produkt lovu nebo rybolovu
- krmiva pro domácí zvířata

Používání značek svazů

Používání obchodních značek pěstitelských svazů (Bioland, Demeter, Naturland a další) předpokládá uzavření smlouvy s příslušným svazem. Samostatné směrnice svazu se mohou prověřit současně v rámci kontroly.